svensk scenkonst

YTTRANDE

2026-10-22

Fi2026/01679
Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:
anna.ostman@regeringskansliet.se

Värdesäkring av livränta för vissa arbetstagare med icke-statlig anställning

Inledning

Svensk Scenkonst har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad rapport från Statens tjänstepensionsverk (SPV) och får härmed anföra följande.

Svensk Scenkonst är bransch- och arbetsgivarorganisation för hela den professionella scenkonsten. Organisationen företräder cirka 260 verksamheter inom musik, dans, teater, opera och samtida cirkus. Bland medlemmarna finns landets scenkonst-institutioner samt privata scenkonstföretag och aktörer inom den fria professionella scenkonsten. Svensk Scenkonst verkar för att det ska finnas optimala förutsättningar att producera och sprida scenkonst av högsta kvalitet i hela Sverige.

Allmänna synpunkter

Svensk Scenkonst tillstyrker rapportens förslag om att arbetstagare med icke-statlig anställning som har rätt till statlig livränta ska ges möjlighet att ansöka om värdesäkring av livräntan från året efter att anställningen avslutats, samt att SPV ska ges behörighet att fatta beslut om sådan värdesäkring. Därmed får dessa arbetstagare samma rätt till värdesäkring av sin pension som de statligt anställda erhöll redan 2016.

Däremot ifrågasätter Svensk Scenkonst antagandet i konsekvensutredningen om att endast 0,5 till 1 procent av de berörda arbetstagarna förväntas få en sådan värdesäkring beviljad. Antagandet bygger på att andelen ansökningar hos de icke-statligt anställda kommer vara ungefär lika låg som inom den statliga sektorn under perioden 2016 - 2025.

Då en automatisk värdesäkring från avgångsdatum saknas före 2003 anser Svensk Scenkonst att SPV bör få i uppdrag att genomföra mer riktade informationsinsatser, så att fler arbetstagare faktiskt får ta del av den tidigare värdesäkringen. Detta är särskilt viktigt för arbetstagarna inom de teater-, dans- och musikinistitutioner som tidigare omfattades av det statliga pensionssystemet, då deras intjänande av livränta/ tjänstepension redan begränsats av det äldre systemets kvalifikationsregler som missgynnade deltids- och visstidsanställda.

Därmed bör även kostnaden för genomförandet bedömas bli högre än vad som framgår av rapporten.

Synpunkter på betänkandets innehåll och förslag

Möjlighet att ansöka om värdesäkring av förordningsstyrda livräntor

Svensk Scenkonst tillstyrker rapportens förslag att likställa icke-statligt anställdas möjlighet att få tidigare värdesäkring av sin livränta med de statligt anställdas kollektivavtalade rättighet som infördes 2016.

Det framgår indirekt i rapporten att de icke-statligt anställda som redan har gått i pension och beviljats den nya värdesäkringen också ska få retroaktivt uppräknad livränta (under rubriken *Kostnader för ökade utbetalningar* som anger en "ackumulerad utbetalning för historisk tid"). Detta är en viktig förutsättning för att inte de icke-statlig anställda ska förlora på den sena regeländringen.

De som berörs är cirka 2 400 personer med icke-statlig anställning under perioden 1 januari 1974 till 31 december 2002, innan reglerna för värdesäkring ändrades i det statliga kollektivavalet. Enligt rapportens konsekvensutredning bedöms dock endast 0,5 till 1 procent av de berörda arbetstagarna få en tidigare värdesäkrad livränta. Detta baseras på erfarenheterna inom det statliga avtalsområdet under perioden 2016 till och med 2025.

Trots att det i rapporten konstateras att antalet ansökningar steg de år frågan uppmärksammades i media och riktade informationsinsatser från fackliga organisationer, föreslås inte någon större informationsinsats från SPV än information på den egna webbplatsen. Svensk Scenkonst anser att det bör ligga i SPV:s uppdrag att nå ut till samtliga berörda arbetstagare med information om den nya möjligheten till värdesäkring. Detta gäller särskilt gruppen tidigare icke-statliga anställda, då det i

deras fall inte finns några kollektivavtalsparter som har i uppdrag att informera om en kollektivavtalsreglerad förmån.

Kostnader och finansiering

Den faktiska årliga kostnadsökningen för SPV om samtliga livräntor skulle värdesäkras tidigare skulle enligt rapporten bli drygt 6 miljoner kronor, och den totala ackumulerade utbetalningssumman cirka 70 miljoner kronor. Med utgångspunkt i SPV:s antagande att en så låg andel som 0,5 till 1 procent av arbetstagarna kommer få en justerad värdesäkring bedömer SPV att finansieringen kan ske inom befintliga anslag för statliga tjänstepensionsförmåner.

Svensk Scenkonst anser att en betydligt större andel av berörda arbetstagare bör antas få del av den nya värdesäkringen och att den beräknade kostnaden för förändringen därmed bör vara högre. Det framgår dock inte av rapporten i vilken mån detta skulle kräva ytterligare finansiering.

Tidpunkt för ikraftträdande

Den föreslagna tidpunkten för ikraftträdandet 1 januari 2027 tillstyrks av Svensk Scenkonst.

SVENSK SCENKONST

Birgitta Svenden
Ordförande

Mikael Brännvall
VD